

Távol és mégis közel

Kovács
László

„De nekem olyan jó Isten közelsége!” (Zsolt 73,28a)

A negyvenes éveit taposó nemzedékhez tartozók egyik közös, egymással is összekötő emléke, élménye az *István, a király* című rockopera. A lassan, de biztosan puhuló diktatúra idején az akkori fiatalok számára nemcsak zenei élményt jelentett a mű, hanem friss fuvallatot is hozott a kötelező doktrínákban előírt mezsgyén haladó gondolkodás és világlátás nehéz levegőjében. István, a király különös és mégis sokak belső lelki mozgására, küzdelmére rezonáló imádságának szavai csendülnek föl bennem: „Oly távol vagy tőlem, és mégis közel...”

Az evangélikus bibliaolvasó *Útmutató*nak a 2014-es esztendőre adott ígéje önmagában ennek a kettősségnek, ambivalenciának csak az egyik oldalát mutatja föl. De ha elolvassuk a teljes zsoltárt, akkor a bűnösök méltánytalanul jó dolgán, ugyanakkor az istenes életet élők méltatlanul kiszolgáltatott voltán elmélkedő, sőt szinte méltatlankodó zsoltáros imádsága hasonló ellentét tapasztalatából fakad. Amint az arany ékszerek a fekete bársony háttérén mutatják igazi fényüket és szépségüket, hasonlóképpen Isten közelségének átélése akkor lesz mély és meghatározó lelki élménnyé, ha olykor Isten távolságának súlyát is megtapasztaljuk.

Föltűnő és érdekes, hogy nemcsak az Ószövetségben, hanem az Újszövetségben is találkozunk olyan történetekkel, amelyekben Isten közelségének megtapasztalása először nem örömet, hanem félelmet és riadalmat okozott. Karácsony éjszakáján a Jézus születéséről hírt adó angyalokkal találkozáskor a pásztorok megrettentek a betlehemi éjszakában, és nem csak az éjszaka sötétjét vakítóan bevilágító fényjelenségtől. Az angyal ugyanis Isten küldötte, amit mond, abban maga az Úr van jelen. Amikor Péter, a halász Jézus szavára mégis kivetette hálóját, és azok szakadoztak a fogás bőségétől, a leendő apostol – és a majdani egyház oszlopa – nem kezdett el ujjongani, hanem rémülten esett térdre Jézus előtt, akiben az Úr hatalmát ismerte föl, akinek a közelsége életveszélyes egy bűnös ember számára. Amikor a viharos Genezáret-tó Jézus szavára lecsendesedett, és a tanítványok megmenekültek a biztos haláltól, furcsa módon nem felszabadult örömeikről, hanem ijedelmükről tudósít az evangélium. Tudták ugyanis, hogy az elemeknek csak az Úr parancsolhat. Az élő és cselekvő Úr, aki kijelentette magát Mózesnek az égő csipkebokorból. A föltámadás napján a rettegő tanítványai között megjelenő Föltámadott először ugyanazt a vigasztaló, bátorító mondatot mondta nekik, mint amit a hirtelen kisimult vizű Genezáret-tavon, máskor Péternek a halfogás után, és amit az angyal mondott a pásztoroknak: „*Ne féljete!*”

Az Ószövetség embere azt tanulta és nagyon komolyan is vette, hogy ha valaki Istennel szembesül, annak meg kell halnia. Isten közelsége veszélyes, Őt nem szabad egy általa meghatározott pontnál jobban megközelíteni. Ugyanakkor nem hiszem, hogy csak ezért rémültek meg Jézus apostolai, amikor Mesterükben az Úr hatalmát ismerték föl. Isten közelsége ugyanis nem mindig és nem mindenkinek „jó”. Az ismert szimbólum, a háromszögbe helyezett szem Isten mindentlátását, mindentudását jelképezi. Az információs technológia révén nyitott könyv az életünk. Akár akarjuk, akár nem, könnyen adathalászok és számítógépes bűnözők áldozataivá lehetünk. A megszerzett információval lehet élni, és sajnos lehet visszaélni is. Isten elől viszont a gondolataink és a szívünk szándéka

sem rejthetők el. Vajon mihez kezd Isten azzal a sok információval, amit rólunk tud, és aminek nagy részét szívesen elrejténénk előle? Tényleg jó nekünk ez a mindent tudó és látó közelség, vagy sokkal inkább riasztó?

Ez attól függ, hogy miként tekintünk a mindent látó és tudó, mindig közel lévő Örökkévalóra. Félelemmel vagy pedig bizalommal, hittel? Ha félünk Istentől, akkor Ádámhoz és Évához hasonlóan, akik elrejtöztek a kert fái között, miután ettek a tiltott gyümölcsből, igyekszünk minél jobban elrejtőzni Isten elől. Önmagunkat és környezetünket becsapva viseljük lelki álruhánkat, amely gyakran keresztény szimbólumokkal díszített. A zsoltáros imádsága, az év igéje azonban nem Isten közelségének nyomasztó félelmét tükrözi vissza, hanem a bizodalmas, Istenre hagyatkozó hit békességéről tanúskodik. Isten közelsége olyan erős és mély lelki tapasztalat számára, amely az egyébként nehezen értelmezhető, Isten igazságosságának semmi kézzelfogható jelét nem mutató élet küzdelmei között sem foszlott szét benne. Ez a bizonyosság és békesség nem külső körülményektől függ, sőt sokszor éppen azok ellenére is létezik.

Isten közelsége tehát sokkal több, mint ténymegállapítás, majd félelemből vagy bizalomból fakadó következtetések levonása. Olyan dinamikus és személyes esemény, amelynek forrása és cselekvője is Isten. A távoli és kiismerhetetlen Örökkévaló egészen közelivé, emberré lett Jézus Krisztusban. Azért is jött, hogy benne és általa láthassuk meg Isten szívének igazi szándékát, a megmentő és irgalmas szeretetet, az érthetetlen kegyelmet. Aki arra kíváncsi, hogy milyen valójában Isten, nézzen Jézusra, a megfeszítettre. Térben és időben távol állt tőlünk a golgotai kereszt, és mégis közel. Közelebb, mint azt el tudnánk képzelni. Ott és akkor miértünk is életét áldozta az Isten Fia, a Megváltó, amikor győzött bűnön és halálon. A keresztfa titkának tündöklése és a húsvéti föltámadás fénye együtt űzik el az Istentől való félelmet, hogy szívbeli örömmel vallhassuk: Olyan jó nekem Isten közelsége!

Isten közelsége egészen konkrét. Jézus mennybemenetelekor azt ígérte akkori és mai tanítványainak, hogy velük lesz minden napon a világ végezetéig. Mert a mi Urunk többet ígért annál, mint hogy közel lesz, mintegy készenlétben, ha éppen szükségünk van rá! Velünk van, méghozzá az írott és hirdetett igében, a keresztségben, és önmagával táplál minket testének és vérének valóságos közösségével az úrvacsorában. Megteremtette és ma is megtartja az egyházat, amelyben a vele és az egymással megélt közösség ajándékaival élhetünk. Ezeket az ajándékokat így foglalja össze dr. Luther Márton a *Kis káté*-ben, az Apostoli hitvallás harmadik hitágazatának magyarázatában: „Ebben az anyaszentegyházban nekem minden bűnt bőséggel megbocsát, az ítélet napján engem és minden holtat feltámaszt, és nekem minden Krisztusban hívővel együtt örök életet ad. Ez így igaz!”

Isten soha nincs tőlünk távol, de megengedi, hogy a keresztény ember életében is legyenek olyan időszakok, amikor közelségének a híre üresen csengő szólamként hat, amely talán a múlt homályába vesző emlékként sejlik föl. Ilyen próbás időkben egyet tehetünk: nézzünk föl Krisztusra, akiben annál is közelebb jött hozzánk Isten, mint ahogyan azt valaha elképzelni vagy remélni tudnánk. Élünk az egyházában adott ajándékaival, igéjével, a Krisztussal és az egymással való közösségben. Így közeledik Urunk ma is hozzánk, és megteremti szívünkben a vele való találkozás örömét és biztonságát. Akkor tudjuk szívből jövő hálával vallani: De nekem olyan jó Isten közelsége!

Kovács László a Nemeskoltai Evangélikus Egyházközség lelkésze.